

Şabat Hagadol - O zi de sărbătoare care nu se mai sărbătoreşte și o zi de Şabat obișnuită, care a devenit o zi festivă [anul 5779]

Săptămâna aceasta vom consemna două date care urmează un traseu mai puțin așteptat. Ambele sunt foarte apropiate și, uneori, chiar cad în aceeași zi. Soarta lor, în tradiția evreiască, este, însă, complet diferită. Este vorba despre ziua de 10 Nisan, cu patru zile înainte de Pesah și de sâmbăta care cade înainte de Pesah, numită Şabat Hagadol, și care poate fi aceeași dată cu 10 Nisan ori o altă zi, cum se întâmplă chiar în acest an, când 10 Nisan cade luni, deci la două zile după Şabat.

Asara (10) BeNisan

Lunea viitoare va fi această dată, în care s-a întâmplat un lucru semnificativ pentru istoria poporului evreu: în această zi, după 40 de ani de părăsire în pustiu, Bnei Israel, poporul lui Israel, condus de Iosua Bin-Nun a intrat în Eretz Israel: "Și poporul s-a suit din Iordan în ziua a zecea a lunii întâi și s-au oprit la Ghilgal, la capătul de est al Ierihonului" (Iosua 4:19).

Apele Iordanului s-au uscat după cum se uscaseră și apele Mării Roșii cu 40 de ani înainte. Amintirea acestei minuni se află pe stâncile care au rămas în Yarden, după cum ne spune chiar Yehoșua: "Veți face cunoscut fiilor voștri zicând: Israel a trecut pe uscat acest Yarden (Iordanul) pe care l-a secat Adonai ... pentru ca să cunoască toate popoarele pământului mâna Domnului, cât de puternică este ea" (Iosua 4:22-24) Faptul acesta ne este amintit și într-o braită (vezi semnificația care se găsește în categoria "termeni").

Întrebarea care se naște inevitabil: de ce să ne preocupe o amintire despre minunea care a avut loc și nu despre evenimentul intrării în țară? De ce nu a rămas și o amintire în cinstea zilei intrării în țara promisă? Nu era de cuviință ca această zi să fie sărbătorită atât pe vremea lor, cât și în zilele noastre? Acestei întrebări i se pot da două răspunsuri.

Primul răspuns este că intrarea în țară este începutul unui proces istoric, care are ca finalitate transpunerea completă în fapt a lucrării Domnului, incluzând deopotrivă monarhia, Sanhedrinul și Templul. În Talmud, tractatul Sanhedrin 20:b, scrie: "Tanya: Rabi Iose spune: Israel au fost porunciți să împlinească trei mițvot când au intrat și anume: să-și pună rege, să elimine amintirea lui Amalek și să-și construiască Templul". În continuare ni se spune că asta este ordinea în care trebuie făcută. De aici rezultă că nu se sărbătorește nimic dacă nu este ceva pe deplin finalizat! Și ca dovadă, inaugurarea Templului au sărbătorit-o cu mare lux și splendoare, după cum ne este povestit în 1Regi, cap. 8.

Al doilea răspuns ne este dat de câțiva comentatori. Noi nu sărbătorim niciodată zile de bucurie pentru victoria asupra dușmanilor noștri, așa cum citim în Proverbe 24:17: "Nu te bucura când cade vrăjmașul tău" בנפל אויבך אל תשמח. Noi sărbătorim numai zile în care Hakadosh Baruch Hu ne-a salvat din mâinile răufăcătorilor. Din cauza asta, de Pesah, nu ne amintim că Domnul i-a judecat necruțător pe adversarii שפטים בהם, sau că a lovit Egiptul. Noi sărbătorim doar faptul că Dumnezeu ne-a scos din Egipt. La fel sunt semnificate și Purim și Hanuca. Așa că și

intrarea în țară nu este o pretinsă, dar iluzorie dispariție a oricăror probleme, ci este începutul unei noi pagini de istorie, cu alte dificultăți și probleme.

Cu toate că acea zi nu este decretată în calitate de sărbătoare, există o posibilitate ca înțelepții noștri să ne fi lăsat o indicație cu privire la ziua aceasta și o asemenea indicație o reprezintă povestea semnificației zilei de Șabat dinaintea de Pesah, numită și Șabat Hagadol.

Șabat Hagadol

Despre originea acestui nume stă scris în Șulhan Aruch, Tur Orah Haiim, siman 130: "Șabatul dinaintea de Pesah este numit Șabat Hagadol, pricina fiind că în ziua aceasta s-a întâmplat o mare minune, când Pesahul (carnea pentru jertfă) în Egipt a fost pregătit din data de zece, după cum scrie "În a zecea zi a lunii acesteia să-și ia fiecare un miel, după casa părintească, un miel pentru o casă" (Exod 12:3). Sărbătoarea de Pesah atunci, când au ieșit din Egipt a fost Joi 15 Nisan, după cum scrie în "Seder Olam, cap. 95". Cu alte cuvinte data de zece a lunii Nisan era Șabat înainte de Pesah. Atunci fiecare și-a luat mielul să-l pregătească pentru Pesah și l-a legat de pat. I-au întrebat egiptenii pentru ce este mielul, iar ei le-au răspuns: ca să-l sacrificăm de Pesah după mițvat (porunca) Domnului. Egiptenii au rămas înfomețați fiindcă evreii le-au sacrificat animalele care erau zei pentru ei (și mielii erau printre zei) și nu au putut să le ia mieii să-i mănânce. Așa că nu s-au atins de miei care au rămas la evrei pentru jertfa de Pesah. Aceasta este minunea care s-a petrecut, și anume jertfa necesară pentru Pesah dinaintea începerii exodului le-a rămas la dispoziție. Din cauza asta acest Șabat este numit drept Șabat Hagadol.

Înțelepții și comentatorii au mai adăugat multe alte semnificații acestui nume, dar nu ne vom ocupa de ele de data asta. Doar pe baza a ceea ce am scris mai sus, putem adăuga, totuși, că, exact după 40 de ani după ce Bnei Israel au fost porunciți să prepare jertfa de Pesah în această zi, ei au intrat în țară. Bineînțeles că există o legătură între cele două evenimente. În ziua aceasta începe *geula* גאולה, eliberarea, fiindcă putem spune că este pentru prima oară când evreii acționează în mod deliberat, voluntar pentru ea. În ziua aceasta se termină ieșirea din Egipt și în aceeași zi are loc intrarea în țara promisă. Așa comentează Talmudul în tractatul Avoda Zara 5:b scrierile din Deteronom 29:4-5: "Și Domnul nu v-a dat inimă să știți și ochi să vedeți și urechi să auziți, până în ziua aceasta. Și v-am dus patruzeci de ani prin pustiu ... ca să știți că eu sunt Adonai Eloheichem, al vostru". Marele înțelept Raba רבא (Raba Bar Nachmani, sec. 3-4 e.n., Talmudist din amoraim, șeful renumitei școli de yeșiva din Pompedita, Babilon) spune acolo, în Talmud, că numai târziu, în acest an, au înțeles Bnei Israel spusele lui Moise. Din asta rezultă, deci, că în acea zi, de 10 Nisan, au înțeles evreii ce au fost porunciți să facă de Șabat Hagadol cu 40 de ani înainte.

Cu alte cuvinte, tuturor evenimentelor pe care se bazează denumirea acestei zi ca Șabat Hagadol, le mai putem adăuga unul și anume intrarea în Ereț Israel și începerea vieții unui popor pe un teritoriu al lui, care în curând va deveni și un stat al lui.